

Β' Πακέτο DELORS

Από τους πόρους του β' πακέτου DELORS χρηματοδοτούνται :

1. το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ.) 1994 - 99 ,
2. το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και
3. οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Κ.Π.).

Το συνολικό κόστος των προγραμμάτων φτάνει τα 31.274 MECU, (9,4 τρισ. δρχ).

Η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 17.694 MECU, (5,3 τρισ δρχ.) δηλαδή μέσο ποσοστό 56, %.

Η εθνική συμμετοχή είναι 20% και η ιδιωτική συμμετοχή 24%.

1. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ. Π. Σ.)

Το Κ.Π.Σ. 1994-99 αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος των προγραμμάτων (84%).

Έχει συνολικό κόστος 26.324 MECU, (7,9 τρισ δρχ).

Η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης φτάνει τα 4,2 τρισ δρχ.

1α. πληρωμές Κ.Π.Σ.

Τη διετία 1994 - 95 είχαμε δέσμευση να υλοποιήσουμε έργα συνολικού ύψους 2,05 τρισ δρχ. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία (για το γ' τρίμηνο του 95 τα στοιχεία δεν είναι οριστικά) έχουν γίνει πληρωμές εκτελεσθέντων έργων ύψους 1,26 τρισ δρχ (61%).

Η αντίστοιχη υλοποίηση του Α' Κ.Π.Σ. ήταν 46%

• Για τα έργα που αποτελούν τα τομεακά προγράμματα οι δεσμεύσεις ήταν τη διετία 1994 - 95 1,46 τρισ δρχ.

Έχουν γίνει πληρωμές εκτελεσθέντων έργων 845 δισ δρχ (58%).

• Για τα έργα που αποτελούν τα περιφερειακά προγράμματα (ΠΕΠ), οι δεσμεύσεις για τη διετία 1994 - 95 ήταν 589 δισ δρχ..

Έχουν γίνει πληρωμές εκτελεσθέντων έργων 411 δισ δρχ (70%).

Για το 1995 οι πληρωμές εκτελεσθέντων έργων έφτασαν για τα τομεακά προγράμματα το 70% των δεσμεύσεων του 1995 και για τα ΠΕΠ το 104% των δεσμεύσεων (στοιχεία τελευταίου τριμήνου κατά προσέγγιση).

1β. εισροές Κ.Π.Σ.

Μέ βάση τις δεσμεύσεις του Κοινοτικού Προυπολογισμού 1994 - 95, για την Ελλάδα η μέγιστη δυνατότητα είσπραξης μέχρι 31-12-95 ήταν 729 δισ δρχ..

Οι συνολικές εισροές από την Ευρωπαϊκή Ένωση τη διετία 1994 - 95 ανήλθαν σε 579 δισ δρχ, που αποτελεί το 80% του ποσού που είχαμε τη μέγιστη δυνατότητα να εισπράξουμε σαν χώρα και εφόσον είχαμε πλήρη (100%) εκτέλεση έργων και πληρωμή όλων των δεσμεύσεων που είχαμε για τη διετία.

2. Ταμείο Συνοχής (Τ. Σ.)

Το Τ.Σ. χρηματοδοτεί έργα Μεταφορών και Περιβάλλοντος και έχει συνολικό ύψος 3.061 MECU (918 δισ δρχ). Η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέρχεται στα 780 δισ δρχ.

Από το Τ.Σ. για τη χώρα μας έχουν εγκριθεί μέχρι τώρα έργα 437 δισ δρχ..

Το ποσοστό υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων είναι περίπου 39%

3. Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Κ. Π.)

Οι Κ.Π. χρηματοδοτούν προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας και ενέργειες ειδικού ενδιαφέροντος. Το συνολικό ύψος τους φτάνει τα 1.890 MECU (567 δισ δρχ).

Το 1995 έγινε η προετοιμασία και η έγκριση των προγραμμάτων. Η ουσιαστική υλοποίησή τους αρχίζει το 1996.

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π. Δ. Ε.)

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) συμμετέχει στην χρηματοδότηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων.

Το 1995 ο προϋπολογισμός του Π.Δ.Ε. ήταν 1050 δισ δρχ. . Οι πληρωμές των εκτελεσθέντων έργων έφτασαν το ύψος των 987 δισ δρχ. (ποσοστό 94% έναντι 82% του 1994).

Το 1996 το Π.Δ.Ε., σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, έχει ύψος 1.200 δισ δρχ..

Τα 900 δισ δρχ. θα διατεθούν για την εκτέλεση έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έναντι 620 δισ δρχ. που είχαν διατεθεί το 1995. Δηλ. οι διαθέσιμοι πόροι για την υλοποίηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων το 1996 αυξάνονται κατά 45%.

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 1892/90 & 2234/94

(ποσά σε δισεκατομμύρια δραχμές)

Ετη	Αριθμός Αιτήσεων Επενδυτικών Σχεδίων	Υψος Ποσών Επενδυτικών Σχεδίων	Αριθμός Σχεδίων που Εγκρίθηκαν	Υψος Ποσών που Εγκρίθηκαν	Υψος Επιχορηγήσεων	Νέες Θέσεις Εργασίας
1994	919	278	424	87	33	3.975
1995	2.082	1.154	1.284	500	204	15.126
1996 (α'εξάμηνο)	1.294	714,5				

Τα κύρια αίτια της καθυστέρησης στην εφαρμογή των προγραμμάτων του 2ου Πακέτου Ντελór κατά την πρώτη διετία

Η ανωτέρω εικόνα καταγράφει την έκταση της καθυστέρησης στην εφαρμογή των προγραμμάτων κατά το 1994-95. Η καθυστέρηση αυτή είναι πλήρως αναστρέψιμη όπως προκύπτει και από την αντίστοιχη εμπειρία υλοποίησης του 1ου πακέτου Ντελór. Η άποψη αυτή ενισχύεται από την αιτιολόγηση των καθυστερήσεων που ακολουθεί.

1. Κατά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, τον Οκτώβρη 1993, τρεις μόλις μήνες πριν την έναρξη του 1ου έτους του δεύτερου πακέτου Ντελór, ο σχεδιασμός που είχε γίνει από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ήταν σε εντελώς προκαταρκτικό στάδιο. Το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που είχε καταρτιστεί δεν πληρούσε βασικές προδιαγραφές των κοινοτικών κανονισμών, ούτε βεβαίως είχε αρχίσει καν η διαπραγμάτευσή του με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να είναι δυνατή η έναρξη υλοποίησης. Ετσι λοιπόν ο αναγκαίος επανασχεδιασμός και οι διαπραγματεύσεις για την έγκριση των προγραμμάτων από τις κοινοτικές αρχές ανάλυσαν το 1ο εξάμηνο του 1994, ενώ αν είχε υπάρξει έγκαιρος προγραμματισμός από τη Νέα Δημοκρατία ο χρόνος αυτός θα μπορούσε να ήταν περίοδος εφαρμογής.

2. Μεγαλύτερες ακόμα είναι οι ευθύνες της Ν.Δ. όσον αφορά την ανωριμότητα των έργων που προτάθηκαν κυρίως από πλευράς οριστικών μελετών και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Η άμεση έναρξη εργασιών μετά την έγκριση των προγραμμάτων προϋποθέτει την ολοκλήρωση όλων των προκαταρκτικών ενεργειών (μελετών, εγκρίσεων των περιβαλλοντικών όρων, απολλοτριώσεων κλπ), οι οποίες όμως κατά μέσον όρο διαρκούν 1,5 με 2 χρόνια. Αρα, για να ήταν δυνατή η άμεση έναρξη των τεχνικών εργασιών, θα έπρεπε όλες αυτές οι προκαταρκτικές ενέργειες να είχαν ξεκινήσει στα μέσα του 1992, γεγονός βέβαια που δε συνέβη. Η μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη των ενεργειών αυτών από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι η κύρια αιτία των αρχικών καθυστερήσεων.

3. Η ακύρωση δημοπρασιών λόγω των προσφερομένων υπερβολικών εκπτώσεων από τις υποψήφιες εργολαβικές επιχειρήσεις αποτέλεσε μία ακόμα σοβαρή αιτία καθυστέρησης.

Το πολυσυζητημένο αυτό νοσηρό φαινόμενο έχει τη βάση του στην προσπάθεια δημοπράτησης έργων ανώριμων από πλευράς μελετών, στην πλημμελή άσκηση επίβλεψης από τις αρμόδιες αρχές και στην ελαστικότητά τους στην αποδοχή αυξήσεων στο συμφωνηθέν τίμημα, καθώς και στην έξαρση του ανταγωνισμού μεταξύ των τεχνικών εταιρειών κατά την αρχική φάση οπότε ο αριθμός των δημοπρατούμενων έργων ήταν σχετικά περιορισμένος.

4. Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι εκτεταμένες ελλείψεις κατάλληλα εξειδικευμένου στελεχειακού δυναμικού στο δημόσιο τομέα, με σύγχρονη διοικητική δομή και κίνητρα για αποτελεσματική διαχείριση, προκαλεί την διοικητική ανεπάρκεια που διέπει την εφαρμογή των προγραμμάτων, μία ακόμα διαρθρωτική και όχι συγκυριακή τροχοπέδη. Π.χ. η αδυναμία πολλών διοικήσεων να υιοθετήσουν στην πράξη μηχανογραφικά συστήματα διαχείρισης των πληροφοριών προκαλεί καθυστερήσεις στη ροή της ενημέρωσης, και συνεπώς στους ρυθμούς απορρόφησης των πόρων.

5. Τέλος η εύκολη λύση για εξαρχής ταχείς ρυθμούς εφαρμογής θα ήταν η κατανομή των πόρων σε μικρής κλίμακας, κοινότυπα έργα, εκτελούμενα μέσα σε υφιστάμενα διοικητικά και θεσμικά πλαίσια. Όμως για μας στόχος είναι η αξιοποίηση των διαρθρωτικών πόρων για την μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αποτελέσματος. Όχι η απορρόφηση και ανάλωση κοινοτικών πόρων ως αυτοσκοπός. Να θυμίσουμε ότι παρά την απορρόφηση του 1ου πακέτου Ντελόρ ύψους άνω των τριών τρισεκατομμυρίων δραχμών στην περίοδο 1989-93 η ελληνική οικονομία εμφάνισε σχεδόν μηδενικούς ρυθμούς ανάπτυξης! Η καινοτομικότητα πολλών προγραμμάτων με περιεχόμενο ικανό να διασφαλίσει την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας σε μακροχρόνια βάση και την ποιότητα ζωής στις πόλεις και την ύπαιθρο, καθώς και η εκτεταμένη εξυγίανση θεσμών και διοικητικών μηχανισμών απαιτούν φυσικά ένα χρόνο επώασης. Η καθυστέρηση στην έναρξη εφαρμογής ήταν το τίμημα για τις αναγκαίες και ριζοσπαστικές αυτές παρεμβάσεις.

Παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού του διοικητικού και θεσμικού πλαισίου για την εφαρμογή του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

1. *Η εξυγίανση του συστήματος παραγωγής Δημοσίων Έργων.*

Ριζικές αποφάσεις και θεσμικές πρωτοβουλίες έχουν ολοκληρωτικά μεταβάλει το περιβάλλον μέσα στο οποίο γίνονται οι μελέτες, οι δημοπρασίες, η παρακολούθηση κατασκευής και ο ποιοτικός έλεγχος των εκτελούμενων έργων. Οι αλλαγές αυτές οδηγούν στην αποτροπή των υπερβολικών εκπτώσεων, των αλληπάλληλων υπερβάσεων προϋπολογισμού, των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση των έργων και της ποιοτικής τους υποβάθμισης που χαρακτηρίζει τα έργα του 1ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ.).

2. *Διασφάλιση της διοικητικής και μελετητικής ωριμότητας καθώς και αποφυγή της υποκοστολόγησης των δημοσίων έργων.*

Η εκτίμηση του ακριβούς κόστους των έργων που επιτρέπει την εμπρόθεσμη ολοκλήρωσή τους και την πλήρη λειτουργία τους διασφαλίζεται πλέον με τη χρήση ειδικών τεχνικοοικονομικών δελτίων που υποβάλλονται σε πολλαπλούς ελέγχους συλλογικών οργάνων. Έτσι δεν θα επαναληφθεί το φαινόμενο να απαιτηθούν πόροι 225 δισ. δρχ για την ολοκλήρωση ημιτελών έργων του προηγούμενου Κ.Π.Σ.!!

Ομοίως οι νέες ελεγκτικές διαδικασίες που επέβαλε το ΥΠΕΘΟ αποκλείουν τη δημοπράτηση έργων χωρίς θεμελιώδεις προϋποθέσεις ομαλής ολοκλήρωσης όπως: πλήρεις και επικαιροποιημένες μελέτες, άδειες χωροθέτησης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων, απαλλοτριώσεις κλπ.

3. *Η συνολική αναμόρφωση του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης για την αντιμετώπιση των νοσηρών φαινομένων του παρελθόντος με τη σπατάλη πόρων σε σεμινάρια που καμία σχέση δεν είχαν με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των πραγματικών προοπτικών απασχόλησης των εκπαιδευομένων. Κύρια στοιχεία των μεταρρυθμίσεων είναι η αντικειμενική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων όσων παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση αλλά και η τεκμηρίωση των προοπτικών απασχόλησης.*

4. *Η σύσταση νέων ευέλικτων οργάνων για την υποστήριξη και συμπλήρωση της δημόσιας διοίκησης, ιδιαίτερα στις περιφέρειες, όπως η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης (ΜΟΔ), το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ), ο Ειδικός Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου, οι Ανώνυμες Εταιρείες Διοίκησης Μεγάλων Έργων (πχ. η Εγνατία*

Α.Ε.) κ.ο.κ. Οι νέοι αυτοί μηχανισμοί αποτελούν την απάντηση στη διοικητική ανεπάρκεια που διαπιστώσαμε στα προηγούμενα.

5. *Η εισαγωγή νέων θεσμών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας* όπως είναι το θεσμικό πλαίσιο για τη συγχρηματοδότηση υποδομών, για την ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων, για την ενίσχυση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, για την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε νέους χρηματοοικονομικούς θεσμούς, για τη διευκόλυνση της οικονομικής διείσδυσης στα Βαλκάνια κλπ.